

Lesson 91

Panilew me' a'ahin duk panambung Tuhanin

Bahagi' 2

Assalamu alaikum me' bagayku mapakalehin. Tiya' ku katakdilan we' Tuhanin magaka-aka si ka'am. Iye Tuhan po'on kasanyanganin. Kabaya'annen, we' kēmon me' a'ahin tasabutde duk maglilla' nuhut lān bakas minemesnen, supaya a'ahin makajari kinimatan bentel we' ne duk supaya siye sinakup dem kasanyanganne te'edin salama-lama. Sinna kami we' makajari kami magpakale balik si ka'am ellew inin programabi inēnan “*Lānin duk a'ahin manjari bentel si matahan Tuhan*”.

Na, ellew inin hinang kami sa hinang kami si lesson dehelluhin – hātinin nambungan me' **panilew** luwal tinilewin. Saguwa' niya' pe subey papasti' kami. Bang sambungan kami me' panilewin, ga'i te'ed kami maka'ara'-ara' nambung amban di kata'u kami atawa kata'u a'a seddili. Panambung kamihin ingge **hadja** dem **Lapal Tuhanin**. Bang kami hadja, ga'i kami ta'u nambungan me' panilewin, saguwa' **Tuhanin** ta'u iye nambung duk urunganne kite bi panambung amban dem Kitab Masutsihin. Pa'in Kitabin: “*Lapal Tuhanin balakatan duk maka'urung umul salama-lama. Lapal Tuhanin dalil kalis talem, saguwa' pesōng pe talemnen amban kalis pegge' lagbas bisan pī dem ateyte duk niyawate. Duk lapal Tuhanin maginta'u bang ine dem pikilan duk dem atey manusiya'in.*” (Hibrani 4:12) Manjari, balik kite bi pī si me' panilewin.

1.) Niya' tu'u panilew, pa'inne: **Bakas missā ka'am si dembuwa' me' lessonin, pa'inbi: “Mala'atin ga'i makajari we' amban Tuhan.” Ga'i ku patuhut, patugiba ku, pegge' kahagad ku we' pinapanjari we' Tuhanin mala'atin dahu', mangkin mahāpin.**

Ambat kami manambungan panilew inin duk panilew amban dem Kitab. Pa'in Kitabin, “*Nubud ke bohe' matebbelin duk bohe' mahāpin magsumbaya' amban dambuwa' tuburan? Asal ga'i!*” (Yakub 3:11) Bang tuburan, ga'i paguwa'ne kaduwe, bohe' mahāpin duk bohe' matebbelin, sa miya'an du isab Tuhanin, duma'in iye po'on mahāpin duk mala'atin. Pina'in dem Kitab, pa'inne:

“*Tuhanin asal danta' duk ga' niya' kalindeman si iye!*” (1 Yahiya 1:5)
“*Bang ka'am sinassat maghinang la'at, da'a pa'inun bi we' Tuhanin manassat ka'amin. Pegge' Tuhanin ga'i te'ed tasassat duk ga'i te'ed iye*

nassat. Saguwa' iye mamō'o a'ahin maghinang mala'atin napsunen du. Napsunen kuwe' mangati-ngati iyehin duk ujud tahinangne....Hangkan me' kapungtina'ihanku kinalasahankun, sala' te'ed ka'am bang pa'inbi we' Tuhanin manassat ka'amin. Saguwa' kēmon bayu'-bayu'an mahāpin duk mangga' niya' salla'-salla'nen pangurung si kite amban surga', amban Tuhanin. Tuhanin bakas magpapanjari kēmon madanta' diyata' langitin. Kēmon madanta' diyata' langitin pinda du sahayanen saguwa' Tuhanin ga'i te'ed pinda. Amban baya'ne hinangne kite bi me' anakne pegge' kahagadte bi lapalne mabernalin. Duk hangkan hinangne kite bi me' anakne supaya kite bi pinahadje amban kēmon bakas pinapanjarinen.” (Yakub 1:13,14,16-18)

Dembuwa' me' nabihin, ēnnen Nabi Habakkuk, sulatne inin, pa'inne: *O Tuhan, ka'u mangga' niya' tagna'annen duk mangga' niya' tamanannen!.... Sutsi manamal matanun, ga'i kew ngatu mayaman ine-ine la'at; ga'i kew ngatu neyima' ine-ine ga'i matumewwa'in.* (Habakkuk 1:12,13) Hangkan, bang ga'i ngatu Tuhanin neyima' ine-ine ga'i tewwa', ga'i subey tapikilte we' papanjarine mala'atin. Tagna' pinapanjari we' Tuhanin mala'ikat inēnan Luciferin, hāp manamal. Saguwa' Lucifer inin manjari nakura' seyitan pegge' eddo'ne pe nguntarahan Tuhanin. Tagna' pinapanjari we' Tuhanin Apu' Adam, hāp du isab iye. Saguwa' Apu' Adam manjari a'a dusehan ne pegge' eddo'ne pe ga'i nuhut panganda'akan Tuhanin. Tinolo'an kite bi dem Lapal Tuhanin, we' nakura' seyitanin duk atey a'a mala'atin iye po'on mala'atin, saguwa' tinolo'an kite, we' Tuhanin duk Lapalnen we' iye po'on mahāpin.

2.) Niya' isab nilew sa inin: **Bang Tuhanin sutsi duk ma'ase', we'ey hadja payamanne me' magsasa' duk magbono' duk magpapatey duk kēmon mala'at dem dunyahin. Ga' ke niya' tahinangne supaya tatabangne me' a'a dem kasasewanin?**

To'o te'ed, asal Tuhanin Mangantanan Ase'in, duk subey te'ed tahinangne panabang me' a'a dem kasasewanin. Saguwa' bakas tahinangne ne! Papatune Mangalekkat mabentelin, Isa AlMasi, matey sabab duse manusiya'in, supaya maghāp me' a'ahin duk Tuhanin, ubus miya'an maghāp ne isab a'ahin duk me' sawe'nen. Saguwa', makajari hadja me' a'ahin maghāp duk sawe'ne, subey dahu' siye kahagad pu si Isa we' iye Manimbul pinapitu we' Tuhanin duk subey siye maglilla' si iye. Bang kahālante duk Tuhanin magtewwa' ne, ubus kahālante duk me' a'ahin magtewwa' ne isab. Luwal bang magtewwa' ne kahālan miya'an, maki ne te'ed sanyang. Kēmon miya'an depende si panambungte bi si Tuhanin. Subey teyima'te tambal minemes we' Tuhanin, hātinen Isa AlMasi. Inin du isab, esseb-essebun bi we' dunya inin hinukum du we' Tuhanin si sinōng pegge' la'at ne manamal. Pa'in Lapal Tuhanin we' pitu

du balik Panuhutanin Isa AlMasi bang kiyamat ne, supaya tahukumne kēmon mangga'i mangatu maneyima' duk makahagad si mabennalin. Bang ubus ne tada'ag we' Panuhutanin si Isa kēmon banta Tuhanin, ba'ahuhanne ne kēmon pinapanjari tagna'in. Ubus miya'an tuman ne me' sinulat dem Kitabin, pa'inne: *“Ga' niya' takasuwa'...ine-ine kamulka'an Tuhanin....Ga' ne niya' magdukka duk magtangis duk ga' ne niya' peddi'an. Kēmon kahālan si dunya tagna'in lanyap ne.”* (Me' pinakita'u 22:3; 21:4)

3.) Inin panilew katellunen ellew inin: **Niya' kasasewanku. Luwal tapikilku we' bang ku magduse, ujud mole' si aku, saguwa' ga'i du meke'ine me' anakkun, pegge' duma'in du siye magdusehin. Saguwa' pa'innu, we' duse kapapu'anten Apu' Adam bakas tahinangne mala'i si Likus Edenin, keleggeyan ko' kēmon tubu'nen duk subey ko' siye ilegga we' Tuhanin. Sa'ingge ne iyan?**

Niya' eli'an pa'inne: “Bang beytu panaki ga'i du padeheng sakihin si a'a tagna' masakihin!” duk “Bang kabang sapi'in asti'an anaknen.” To'o inin, e'? Magdūs kite bi kēmon, we' bang niya' anakbi bu kasuligannen si di luma'bi, ta'ayane mahāp mala'atin amban ka'am, metetto'anen. Takite si nakanakin bang sa'ingge bissāhanbin, addatbin, pikilanbin duk paghinangbin. Kēmon kite bi sakup si pamilya Apu' Adam duk Sitti Hawa. Tubu'an mangga'i makahagad si panganda'akan Tuhanin kite bi. Duma'in ke kite bi kuwe' kapapu'anten bi? Niya' ke kite bi makajari magpa'in we' ga' talanggalte bi panganda'akan Tuhanin, bisan mintedde? Kēmon kite bi dusehan! Kawul-pi'iltan bi ga'i ngatu nuhut panganda'akan Tuhanin kemuwete bi inanakan. Sine ente' mamusaka'an kite bi kawul-pi'il mangga'i manuhut panganda'akan Tuhanin? **Apu' Adam.** Kuwe' saki la'at duse Apu' Adamin, mekeleggey kite bi kēmon. Mabaya' kite atawa ga'i, masi du sa miya'an. Iye te'ed pina'in dem Lapal Tuhanin, pa'inne: *“Tagna', dembuwa' du hadja manusiya' magdusehin, si Apu' Adam. Iye miya'an tagna'an duse si dunyahin. Pegge' niya' ne duse si dunya, niya' isab kamatey dem dunya. Hangkan hep kēmon manusiya'in ujud matey pegge' kēmon magduse!”* (Roma 5:12) Saguwa' niya' pe ase-asete bi, pegge' pina'in isab dem Lapal Tuhanin, pa'inne: *“Manjari, sabab dembuwa' duse hadja (tahinang we' Apu' Adam), kēmon manusiya'in suku'nen ilegga we' Tuhanin. Damikkiyan isab sabab dembuwa' hinangan bentel (si Isa AlMasi), kēmon manusiya'in makajari inampun duk kinimatan bentel we' Tuhanin duk ellow siye ga' tamanan.”* (Roma 5:18)

4.) Niya' pe panilew, inin ne: **Ine jānnen hangkan duwe bahagi' Kitabin, Pagjanji'an Tagna'in duk Pagjanji'an Ba'ahuhin?**

Bang papandakte, kēmon sinulat we' me' nabi dem **Pagjanji'an Tagna'in**, sinulat we' de **dehellu** pe amban inanakan AlMasihin. Kēmon sinulat dem **Pagjanji'an Ba'ahuhin**, sinulat **pag ubus** ne inanakan AlMasihin. Hangkan lapal sinulat we' me' nabi dem **Pagjanji'an Tagna'in**

sa inin: “**Si sinōng pinapitu** we' Tuhanin AlMasihin!” Lapal dem Pagjanji'an Ba'ahuhin: “**Bakas ne pinapitu** we' Tuhanin AlMasihin, sa bakas pananggupne palabey amban me' nabihin!” Magsukul kite si Tuhan we' duwe bahagi' Kitabin – Pagjanji'an Tagna'in **duk** Pagjanji'an Ba'ahuhin, pegge' takitete dem duwe bahagi' iyan we' me' pananggup we' Tuhan masaley, ubus ne tahinangne! Pinapitu we' Tuhanin Manimbulin, Isa AlMasi, sa bakas pananggupne kapapu'ante dem Kitab Tawratin, Kitab Jabur duk Me' Sulat Kanabihanin. Bakas sinulat we' me' kanabihanin tinumanan du we' AlMasihin.

5.) Niya' pe panilew, pa'inne: **Ekka me' a'a, pa'inde we' ga'i kata'uhan bang a'ahin tapī ke hap surga' atawa hap narka'. Luwal Tuhanin mangata'uhan iyehin. Saguwa' bang ka'u, pa'innu we' bang kew upama matey ellew inin, kata'uhannu we' tapī kew hap surga'. Ine jānnen hangkan kew bahani magpa'in sa miya'an?**

Sambungan kami panilew iyan duk panilew seddili. **Makajari ke we' Tuhanin ga'i tumananne bissānen?** Kapangandelan ke Tuhanin we' tumananne du bissānen? Pa'in Lapal Tuhanin:

“Kēmon me' kanabi-nabihanin bakas missā isab sabab si Isa AlMasi. Pa'inde we' sasuku masandel pu si Isahin, inampun du me' duseden sabab bakas tahinang si Isahin.” (Hinangan 10:43) *“Sulatante ka'am inin supaya kabugtu'anbi we' tege umul du ka'am salama-lama. Sulat inin para si ka'am me' masandel si Anak Tuhanin.”* (1Yahiya 5:13)

Pegge' di Tuhanin ne magpa'inin dem Lapalne we' makajari kabugtu'annu we' tege umul kew salama-lama, sine kami magpa'inin we' ga'i kata'uhan bang hap tungan a'ahin si ahilat! Awe', bagayku, **makajari kata'uhannu** bang hap tungan kew bang ne kew matey! Saguwa' iye hadja tinilewin bang bennal ke kew kahagad si Panuhutanin Isa AlMasi duk kurbanne mangga' niya' salla'-salla'nen? Atawa ngandel ke kew si di “hinangannu mahāpin”? Luwal hadja me' a'a masandel pu si AlMasihin makajari magpa'in sa ininin, “**kata'uhanku** we' tege umul ku salama-lama!”

6.) Niya' isab nilew, pa'inne: **Magmahalayak Isa AlMasi we' Manabangin, inēnan isab “Parakletos” pitu pag ubus iye (hātinen si Isa) pa'angkat hap surga'. Sabab sine binissā Isa AlMasi inin?**

“Parakletos” inin bissā Girik, hātinen *kunsihal, manabangin, atawa abugaw*. Dem Kitab ginuna ēn Parakletos inin para pu si Isa (payamanun 1 Yahiya 2:1) duk para si Niyawa Sutsihin. Bakas tabatsate ne dem Kitab Injil, we' pag sōng balik Panuhutanin si Isa hap surga', niya' pananggupne si me' tindeggen, pa'inne:

“Pākuku du si Samakun duk ka'am urunganne seddili nabangan ka'am ganti'ku. Lu'u du iye si ka'am salama-lama. Manabang inin,

Niyawa Tuhanin. *Iye magaka mabennalin sabab Tuhanin. Saguwa' me' a'a mangga'i manuhut Tuhanin, ga'i teteyima'de Niyawa Tuhanin pegge' ga'i iye tahātide duk ga'i iye kata'uhande. Saguwa' ka'am, kata'uhanbi du Niyawa Tuhanin pegge' lu'u iye si ka'am duk pateteg du iye dem ateybi....Papitu Samakun du si ka'am manabangin, ganti'ku. Iye Niyawa Sutsihin.* Tolo'anne du ka'am kēmon-kēmonin duk pa'essebanne ka'am kēmon bakas panolo'ku si ka'amin....Pag tu'u ne si ka'am pananabangin, pahātihanne du si me' manusiya' si dunyahin hāti dusehin....Papasti'ne si siye we' dusehan siye, pegge' ga'i siye kahagad si aku.....[Hangkan] da'a dahu' ka'am tahala' amban Awrusalam. Agadun bi dahu' me' pananggup Samakun, iye bakas pina'inku si ka'amin. Si Yahiya, bohe' hep pamandine me' a'ahin. Saguwa' ka'am, pamandi si ka'amin seddili. Palabey piyem bahangi binna'an, pinapitu du si ka'am **Niyawa Sutsihin.**” (Yahiya 14:16,17,26; 16:8,9; Hinangan 1:4,5)

Pa'in Panuhutanin si Isa we' Manabangin **duma'in manusiya'**, saguwa' **Niyawa** – Niyawa Tuhan Masutsihin – ga'i iye takite we' a'a. Akahan si Isa tindegnen we' pag ubus iye balik hap surga', pinapitu we' Tuhanin Niyawa Sutsihin supaya patenna'ne diyalem ateyde. Tabatsate ampat lesson dehellu amban inin (Lesson 87) we' sa miya'an te'ed mapalabeyin ellew Pentekostesin. Sempū' ellew palabey pag ubus si Isa pa'angkat hap surga' iye miya'an ellew Pentekostesin.

Bang papandakte, Manabangin iye Niyawa AlMasi mapitu mapatenna' diyalem atey kēmon maneyima' Aka-aka Mahāpin. Bang bennal kew kahagad, limpiyuhanne duk ba'ahuhanne ateynun, duk malkahanne kew we' anak Tuhanin ne kew, duk pasuku'anne kew kapatut la'i si pana'anana Tuhanin salama-lama. Iye pina'in dem Kitabin, pa'inne:

“Ka'am manjari a'a Tuhanin sakali' takalebi lapal mabennalin, hātinen aka-aka mahāp sabab katimbulanbin. Sandel ka'am pu si AlMasi duk pinapiyu isab we' Tuhanin si ka'am Niyawa Sutsi pananggupnen, tanda' we' suku' si iye ne te'ed ka'am. Niyawa Sutsi pinangurungne si kitehin bi, tanda' we' asal tasangkate bi du si pasōngan kēmon pananggup Tuhan si me' a'anen, duk kabugtu'ante bi ne we' ka'ujudannen luhaya te'ed kite bi. Pudjite bi lasa duk ase' Tuhanin.” (Epesus 1:13,14)

Si kite bi me' makahagadin, Niyawa Sutsihin manabangan kitehin bi, mamandu'an kitehin bi, basagten bi, guruten bi, duk ekka pe seddili. Ekka manamal tahinangne para si kite bi, ga'i ne tatukidte na'at kēmon. Da bayu' panabangne kitehin bi, bang kite bi ngampun-ngampun. Tala hep pagbidda'annen bang *nabbut* hadja kite bi atawa *matsa ayat*

duk bang kite bi *ngampun-ngampun te'ed si Tuhan!* Tabangan Niyawa Sutsihin kite bi ngampun-ngampun te'ed si Tuhan. Sinulat hep dem Kitab, pina'in: *“Tabangan Niyawa Sutsihin isab kite bi bang lamma sandelte bi si Tuhanin duk asigne ateyten bi. Pegge' bang kite bi ngampun-ngampun bu ga'i kata'uhante bi bang ine patut pinākuten bi atawa bang sa'ingge pamākuten bi, manjari Niyawa Sutsi dem ateyten bi māku-māku si Tuhan para si kite bi bu ga'i kata'uhante bi bang sa'ingge.”* (Roma 8:26) Kēmon a'a mabennal makahagad si Aka-aka Mahāp sabab Isa AlMasihin, teteg du diyalem ateyde manabang amban surga' inin, hātinin Niyawa Sutsihin. Pina'in dem Kitab: *“Sine-sine ga'i pala'ihan Niyawa Tuhanin, iye pinapitu AlMasihin, duma'in iye suku' pu AlMasi.”* (Roma 8:9)

7.) Niya' pe panilew panambusannen: **Tasabutku amban panolo'nun we' tapī ku hap surga' bang teyima'ku Isa AlMasi we' iye Manimbul akuhin.** Hātinin ke we' makajari hinangku ine-ine kabaya'anku duk hinangku mala'atin duk masi pe ku pī hap surga' pag ubus ku matey? **Ine panolo' Kitabin sabab inin?**

Sinambungan pinapasti' panilew inin dem Kitab, jūd Roma, kapitulu ennem. Pa'inne la'i: *“Na, sa'ingge, magduse ne ke pa'in kite bi duk pasōng tapakitehan Tuhanin lasane duk ase'nen si kite bi? Asal ga'i. Iye mato'ohin bang pasal magduse, pag sandel ne kite bi pu si Isa AlMasi, kuwe' ne kite bi me' a'a matey ga'i ne kapagduse. Hangkan ga'i ne kite bi mabaya' magduse.”* (Roma 6:1,2) Lapal sabab kamatey Isa AlMasi diyata' olomin duk ka'ellumne balik amban kamateynen, iye palanu Tuhan mabentelin **supaya madusehanin timbul**, duma'in hadja siye timbul amban **pangalegga sabab duseden** saguwa' timbul isab siye amban **balakat dusehin!** Pa'in Lapal Tuhanin we' bang teyima'nu Aka-aka Mahāp iyan dem ateynu duk bennal kew kahagad, magtawus niya' duwe hinangan hininang we' Tuhanin diyalem ateynu:

Ka'issa', ampun Tuhanin kēmon dusenun sabab tahinang AlMasihin, sa bakas pananggupnen.

Kaduwenen, ba'ahuhan Tuhanin ateynun we' balakat Niyawa Sutsihin. Ubus nagna' ne kew kahāpan si kēmon mabentelin duk bunsu kew si kēmon mala'atin, pegge' pinapī we' Tuhanin diyalemnu kawul-pi'ilne masutsihin. Hangkan hep nanggung Tuhanin dem Kitab, pa'inne:

“Bang a'ahin magdambuwa' ne duk AlMasi, kuwe' ne iye ba'ahu pinapanjari. Kēmon addatne duk hinanganne mala'at matu'uhin magtamanan ne, duk kuwe'itu ba'ahu ne te'ed iye!” (2 Korinto 5:17)
“Si Isa AlMasi maglilla' matey supaya kite bi lekkatne duk paluwasne amban kēmon mala'atin. Kabaya'annen we' sutsi ateyten bi duk kite bi manjari me' a'a suku' si iyehin duk iye hadja kinabaya'anten bi maghinangan hāp!” (Titus 2:14)

Bang a'ahin bennal kahagad si Panuhutanin Isa AlMasi, ga'i ne pala'usne hinanganne mala'atin, pegge' pinapī we' Tuhanin diyalem ateyne **Niyawa Sutsinen** – duk “a'ahin bang pinagbaya'an iye we' Niyawa Tuhanin, iye inin me' hinangannen: malasa iye si pagkasine, kēgan dem ateynen, duk hāp pamikilnen. Ta'u iye magpasensiya si sawe'ne duk hāp addatnen si pagkasinen. Bē-tabang iye duk kapangandelan iye. Diyawa' pagateynen duk ga'i ūtanne napsunen.” (Galatiya 5:22,23)

Na, taman inin ne hadja ellew inin. Saguwa' si lesson balik – bang amban kahandak Tuhanin – ngaya kite bi namba sabab bang sa'ingge subey addat a'a manuhut pu AlMasihin.....Karayaw iledjiki'an ka'am we' Tuhanin! Niya' pe dembuwa' ayat hāp subey tapikilbi, sinulat we' Nabi Da'ud dem Kitab Jabur, pa'inne:

“Kēmon hinangan Tuhanin tewwa' te'ed, kēmon pina'innen kapangandelan te'ed; kuwe' iye dalil taming si me' a'a meke'ellig si iyehin!” (Jabur 18:30)

Wassalam